

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja mesečno enkrat. - Uredništvo in upravljanje je v Salendrovi ulici števil. 6. - Telefon števil. 2283.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

Štev. 8.

Ljubljana, 30. decembra 1936

Leto XVI.

Lastnikom novih hiš ob novem letu v preudarek

Da bi končno ne trpeli vsi posestniki, naj si bo novih ali starih hiš, prevelike škode in da bi se naš skupni položaj, če ne že zboljšal, pa vsaj ne poslabšal, smo napisali v pretečenih dveh letih v našem listu nekaj člankov. Dokazovali smo pri tem, da bomo od razcepljenosti imeli samo škodo, ker se nas ne bo zadostno upoštevalo in se nas bo pri vsaki priliki lahko odpravilo s poudarkom, da ne moremo biti niti složni, niti edini in da taka organizacija ne dosega nobenih uspehov, kar se je že pokazalo v nešteti primerih.

Dasiravno je prav neznatno število odpadlo od našega društva, vendar nam razdvojenost na zunanjo zelo škoduje, kar bi bili dotični hišni posestniki, ki so se od nas odtujili, lahko že sami spoznali. Koliko se je po nepotrebnem in krivično kritikovalo našega predsednika, ki je organizacijo v naši banovini takorekoč ustvaril iz nič, naše ljubljansko društvo pa s svojim delom dvignil na višek, katerega nima nobeno drugo društvo posestnikov pri nas in tudi ne drugod, kjer so nešteto krat priznali naso močno organizacijo in njeno uspešno delovanje.

Ko je za leto 1936/37 mestna občina ljubljanska povišala vodarino in kanalsko pristojbino za nove hiše za celih 6%, so vendar morali vsi prizadeti spoznati, da je to zanje hud udarec in da se je to zgodilo v prvem letu, ko se je organizacija hišnih posestnikov v Ljubljani cepila. Če bi se bilo to preje pripetilo, ko je bila še organizacija enotna in ko je bil naš predsednik še v ljubljanskem občinskem svetu, to bi bilo kričanja in zabavljanja ter zahtev po sklicanju občnega zbora in vse mogočih kritikovanj. Niti ene dobre lastnosti ne bi imel več naš predsednik in lahko bi bil pripravljen tudi na kako nezaupnico. Sedaj pa nekateri mirno gledajo in mislijo, da bodo z ločitvijo od nas dosegli kak uspeh.

Stojimo tik pred novim občinskim proračunom, ko bi bilo potrebno skupno delo in skupne intervencije. Prepričani smo, da bi se nekaj le dalo doseči s skupnim složnim delom. Ker pa nikakor ne moremo doseči skupnosti, dasiravno smo bili pripravljene na vsak sporazum, se od nasprotne strani ni hotelo ničesar o tem vedeti. Pa pride kak posestnik nove hiše in poudarja, da je novo društvo doseglo vendar odpravo gostaščine za nove hiše. Bodimo vendar računarji, ker se gre samo za to, koliko plača posestnik nove ali stare hiše na skupnih občinskih dokladah, ne pa kako se že imenuje posamezna pristojbina. Poprej je lastnik nove hiše plačal največ 7%, sedaj pa, po ukinitvi gostaščine za leto 1936/37, plača še vedno 11%, tedaj 4% več, kakor prej, za časa

enotne naše organizacije. Od 10.000 Din najemnine je plačal prej lastnik nove hiše največ 700 Din občinskih naklad, sedaj pa plača 1100 Din, tedaj 400 Din več kot poprej. Tega se ne more smatrati za uspeh, temveč za poraz. Kdor tega ne razume, mu ni pomagati. Pa se še trdi, da nismo skrbeli, da ne bi se pobirala gostaščina toliko časa.

Nato pa odgovarjamo, da iz edinega razloga, ker se prej ni nihče pritožil na vse instance in je šele v letu 1935. izšla dotična rabsodba državnega sveta. Kljub tej rabsodbi pa zagrebška mestna občina še danes pobira gostaščino od novih hiš in namerava to storiti tudi v prihodnje. Zadeva glede gostaščine pa se nam je zdela tudi precej nevarna za posestnike novih hiš same, ker smo vedeli, da kakor hitro bo ukinjena gostaščina, bo vodarina in kanalska pristojbina izravnana s stari mi hišami, kar bo pomenilo večjo izgubo, kakor pa dobiček. Nekateri se pri tem sklicujejo tudi na Maribor, kjer se gostaščine 6 let sploh ni pobiralo za nove hiše. Zlasti se je v tem oziru pritoževal in pristopil k novemu društvu nek naš član, kateremu smo vselej na vse strani postregli in to celo več, kakor je bila naša dolžnost. Pomisliti je vendar treba, da znaša gostaščina v Mariboru za nove in stare hiše 13%, pri nas pa je za nove hiše znašala samo 2%. V Mariboru imajo samo 10letno davčno olajšavo, pri nas pa 20letno. Če ostane v Mariboru dosedanja gostaščina in bi bila v Ljubljani tudi ostala prejšnja 2% gostaščina, hi plačal v Mariboru posestnik, ki 10 let ne bi plačeval nobene gostaščine v nadaljnjih desetih letih 130%, v Ljubljani pa bi plačal v vseh dvajsetih letih samo 40%. Tedaj bi plačal v Mariboru 90% več, kakor v Ljubljani. To je za rabsodnega človeka zopet jase dokaz, da je bilo naše postopanje popolnoma pravilno in da je sklicevanje na druge kraje nesmiselno.

Kljub temu pa v Mariboru nobenemu posestniku nove hiše ne pride na misel, da bi pričel kakšno akcijo za posebno društvo hišnih posestnikov novih hiš, ker so vsi prepričani, da se le v enotni, skupni organizaciji zamore doseči uspehe in se nas bo le kot skupno organizacijo povsod upoštevalo. Pa tudi v drugih mestih naše države še ni nobenemu prišlo na misel, da bi ustanovil kako posebno društvo, ki bi samo škodovalo, koristilo pa prav ničesar. Tudi po drugih državah imajo povsod skupno organizacijo posestnikov novih in starih hiš, ker so interesi obojih enaki. Da smo dosegli davčno olajšavo za tako dolgo dobo, se je ravno naša organizacija po našem predsedniku najbolj trudila, ker se je zlasti za manjše hiše hotelo dati olajšavo samo za 5 let. Tudi to bi lahko

upoštevali oni, ki zabavljajo in kritikujejo naše delo za lastnike novih hiš.

Omenili bi danes samo še točko o znižanju obrestne mere, zakar smo delali več let, a danes je v tem pogledu zelo malo upanja zaradi kmetske zaščite, zaradi katere so morali denarni zavodi prevzeti na svoj račun težka bremena, ki jih morajo kriti od drugje. Tako so nekateri denarni zavodi z novim letom hoteli obresti znižati, kar pa jim je sedaj zaradi obstoječe kmetske zaščite in vsled drugih manjših dohodkov nemogoče. Le škoda, da zadnja deputacija lastnikov novih hiš ni prišla s svojim predlogom do g. finančnega ministra za znižanje obrestne mere, da bi slišala njegovo tozadevno mnenje in vzroke, zakaj ni mogoče znižati obrestne mere niti na 6%.

Ko je prišlo v časopise poročilo o posebni deputaciji posestnikov novih hiš v Beogradu, nas je Glavna zveza društev hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Jugoslavije, z velikim začudenjem vprašala, kako je mogoče, da je prišlo do tega, da je odšla posebna deputacija lastnikov novih hiš v Beograd, ker nam take dvojne deputacije ogromno škodujejo in bi bilo treba podvzeti vse korake, da se pošlje iz vse države samo skupna, enotna deputacija, ker je drugače uspeh že vnaprej onemogočen. Kviri nam pa tudi ugled, ki ga je dosedaj uživala vedno naša skupna organizacija po Glavni zvezi. V odgovoru smo zadevo malo olepšali, v trdni veri, da bo končno le moralo priti do skupne organizacije in skupnih nastopov. Če bo v tem pogledu vsak poizkus odbit, potem naj si vsi dotični, ki so se ločili od našega društva in ovirajo skupno delo sebi pripisejo, če bi jih v prihodnje zadel zopet tako hud udarec, kakor jih je že v prvem letu ločitve.

Kdor podpira razcepljenost, ta škoduje sebi in vsej organizaciji. Dolžnost vseh lastnikov novih hiš bi bila, v prvi vrsti stremeti za tem, da pride v najkrajšem času zopet do skupnega dela in skupne organizacije hišnih posestnikov v Ljubljani. Če pa v tem pogledu ne bo nihče ničesar ukrenil in bo vsakdo še dalje kritikoval ter zabavljaj, potem se zna to še bridko maščevati nad vsemi posestniki. Še je čas za skupno delo, ker od naše strani ni zato prav nobene ovire. Bilo bi zato nad vse žalostno, če bi nas združil šele kak nov težak udarec, ki ga homo odbili samo v skupni fronti.

Konferenca Glavne zveze društev hišnih posestnikov in intervencije pri gg. ministrih

Pred kratkim se je vršila v Beogradu konferenca Glavne zveze društev hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Jugoslavije, na kateri so bili navzoči zastopniki vseh večjih društev. Iz dravske bano-

vine sta sodelovala zastopnika iz Ljubljane in Maribora. Na konferenci so bile po obširni razpravi odobrene razne spomenice, ki jih je kasneje deputacija izročila pristojnim ministrstvom. Deputacija je posetila ministra financ dr. Dušana Letico in ministra javnih del dr. M. Kožula, kakor tudi predsednika finančnega odbora narodne skupščine in tudi načelnike v finančnem ministrstvu. Finančnemu ministru so bile izročene naslednje spomenice:

1. Spomenica za znižanje davčnih bremen hišne posesti in za reformo davčnega zakonodajstva; 2. Spomenica za spremembo navodil glede podaljšanja letošnje odmere zgradarine za leto 1937. v tem smislu, da naj ima vsak posestnik pravico vložiti prijavo, ako je znižal najemnino. Zlasti morajo imeti pravico vložitve davčnih prijav posestniki v Ljubljani, ker morajo v inkorporiranih občinah plačevati visoke mestne davščine, t. j. vodarino, gostaščino in kanalsko pristojbino in ker so se v mestu samem te davščine za leto 1936-1937 povišale in je treba te povečane ali na novo vpeljane odbitke upoštevati pri odmeri davka. Enako velja tudi za mesto Celje po inkorporaciji bivše okoliške celjske občine. 3. Spomenica glede potrebe zaščite za zadolžene hišne posestnike. Predložene so bile še druge spomenice glede hišne posesti. Predsednik Glavne zveze dr. Košutič je zlasti poudarjal potrebo večjega varčevanja v naših občinah, zlasti v mestnih, kjer bi se pri racionalnem gospodarstvu lahko prihranilo vsaj 25% stroškov. To je potrdil tudi g. finančni minister, ki je končno obljubil, da bo proučil vse predložene spomenice, nakar je deputacijo napotil k g. načelniku oddelka za davke dr. Sladoviću. Kakor pri g. finančnem ministru, tako je tudi pri načelniku dr. Sladoviću predsednik Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo g. Freljih poudarjal potrebo, da se omogoči vložitev prijav za zgradarino za leto 1937. zaradi povišanih občinskih davščin oziroma na novo vpeljanih davščin v bivših inkorporiranih občinah. Povišana vodarina in kanalska pristojbina zneseta v stari Ljubljani za nove in stare hiše 3 milijone dinarjev, v inkorporiranih občinah pa 2 milijona dinarjev. Tako bi morali hišni posestniki v sedanji povečani Ljubljani za leto 1937. plačati davke od 5 milijonov dinarjev, katerih ne bodo prejeli in bi znesla tako neupravičeno predpisana zgradarina od novih in starih hiš okrog 1.500.000 Din. Predsednik Freljih je izročil dr. Sladoviću posebno spomenico naše Pokrajinske zveze in je zaradi ureditve te zadeve dr. Sladoviću povabil g. Freljha na poseben razgovor, ki se je vršil naslednji dan. Predsednik g. Freljih je pri tej priliki z uradnimi podatki obširno in natančno dokazal, kako upravičena je spomenica glede odbitkov občinskih davščin v Ljubljani in v Celju. Upati je, da bo imela spomenica uspeh, zlasti glede inkorporiranih bivših občin.

Gospodu ministru za zgradbe je deputacija izročila spomenico zaradi čestnega fonda. Gospod minister je po daljšem razgovoru obljubil, da bo izvršil v tem pogledu decentralizacijo dohodkov. Deputacija je iznesla tudi potrebo pravilnika k gradbenemu zakonu in ureditve vprašanja regulacijskih načrtov za mesta. G. minister je obljubil tudi podpirati težnjo za ureditev zadolžene hišne posesti.

Zastopniki so obiskali tudi g. predsednika finančnega odbora narodne skupščine, ki je izjavil, da se živo zanima za upravičene zahteve hišnih posestnikov, a posebno še v pogledu rešitve vprašanja zadolžene hišne posesti.

Potreba davčnih prijav za zgradarino za l. 1937, zlasti še za Ljubljano in Celje

Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani je po svojem predsedniku osebno izročila ministrstvu financ, oddelku za davke v Beogradu naslednjo spomenico:

je po svojem predsedniku osebno izročila ministrstvu financ, oddelku za davke v Beogradu naslednjo spomenico:

V smislu čl. 33. finančnega zakona za leto 1935./36. je ministrstvo za finance, oddelk za direktne davke odredilo, da za leto 1937. v splošnem ne bo vlagati davčnih prijav za zgradarino, temveč samo v onih primerih, če so se najemnine za 25% znižale ali zvišale. Ker o kakem povišanju najemnin vobče ne more biti več govora, ne pridejo davčne prijave o povišanju takorekoč v poštev, vsaj za 25% gotovo ne, ker ni toliko nihče povišal najemnin v naši banovini. Radi nadaljnjega števila pri prirastku novo zidanih hiš, so hišni posestniki zlasti v večjih mestih kakor tudi na periferiji primorani najemnine zniževati in to od leta do leta, nikakor pa se ne more najemnine v enem samem letu znižati za 25%, kar zahteva sedaj finančno ministrstvo za upoštevanje pri novi odmeri zgradarine za leto 1937.

S tem razglasom finančnega ministrstva bo prišlo tako daleč, da davčne uprave v dravski banovini ne bodo prejele skoro nobenih davčnih prijav za leto 1937., ali pa bodo prav redke. Pa tudi naša društva hišnih posestnikov izven Ljubljane odločno poudarjajo in zahtevajo, da se davčne prijave za leto 1937. lahko vložijo v vseh onih primerih, v katerih so se najemnine znižale. V splošnem so se v zadnjih letih pač znižale do 25% ali celo do 30%, nikakor pa ne v enem samem letu. Če oblasti primerjajo statistiko o najemninah in pridejo do zaključka, da se najemnine niso izdatno znižale in da se v dravski banovini gibljejo nekako v enaki višini, je tako naziranje napačno.

Statistika o najemninah v dravski banovini kaže res približno enake vsote, a znižanje najemnin se na drugi strani zopet krije s povišanji ocenitvami lastnih stanovanj in poslovnih prostorov, katere ocenitve so se od leta do leta poviševale in to tudi v manjših krajih in na deželi. V več primerih so ocenitve lastnih stanovanj in lokalov višje, kot v najem oddana stanovanja in poslovni prostori v isti hiši. Na drugi strani pa je treba upoštevati, da se zlasti v mestih kakor v Ljubljani zelo veliko zida, vsled česar je zopet porast na zgradarini; nadalje se poveča zgradarina zaradi tega, ker so nekatere stavbe, katere so se zidale v prvih letih po prevratu že prišle pod polno obdavčitev in so nekatere hiše, zlasti s poslovnimi prostori, imele krajšo dobo olajšav. Pa tudi pred vojno se je precej zidalo in te hiše so po prevratu zopet dobile polno zgradarino.

Če se za leto 1937. ne bodo davčni predpisi spreemnilo razen v navedenem smislu 25% znižanja, bodo prizadeti zlasti vsi hišni posestniki v onih občinah, v katerih so se vodarina, gostaščina in kanalska pristojbina povišale, zlasti bodo pa še prizadeti oni posestniki v inkorporiranih občinah Vič, Moste in Šiška, katere doselej niso imele teh avtonomnih doklad ali pa so jih plačevale samo pod naslovom kanalska oziroma gostaščina v občini Šiška. Sedaj pa so dobili hišni posestniki predpis vodarine, gostaščine in kanalske pristojbine, ki znaša za stare hiše 14,50%, za nove hiše pa 11%, ker imata bivši občini Moste in Vič tudi kanale, za katere plačujejo vsi posestniki 3% kanalsko pristojbino.

Pa tudi v mestu Ljubljani sami, brez inkorporiranih občin, se je vodarina in kanalska pristojbina povišala, in sicer za stare hiše skupaj za 14,50%, za nove hiše pa na 11%. V mestu Ljubljani so poprej znašale vodarina, gostaščina in kanalska pristojbina pri starih hišah 12%, pri novih hišah pa 7%, iz česar jasno sledi, da so se pri novih hišah te občinske pristojbine povišale za 4%, pri starih hišah pa za 2,50 odstotka. Vse te na novo upeljane občinske davščine, kakor tudi povišane, je vsakakor treba na novo upoštevati pri odmeri zgradarine za leto 1937. Te občinske davščine niso nikake najemnine in jih tudi ni upoštevati v dolično 25% znižanje, katero zahteva finančno ministrstvo pri novi odmeri zgradarine za leto 1937.

Da dokažemo kako težka bo obremenitev hišnih posestnikov v Ljubljani, če bi se povišanje občinskih doklad, oziroma neupoštevanje v bivših inkorporiranih občinah ne odbilo, ugotovljamo, da znaša najemnina v bivši občini Ljubljana-mesto pri starih hišah okrog 60 milijonov dinarjev, kar znese pri 2,5% povišanju vodarine in kanalske pristojbine okroglo Din 1.500.000

Pri novih hišah v mestu Ljubljani sami znašajo najemnine 31.500.000 Din, kar znaša pri 4% povišanju vodarine in kanalski pristojbini. „ 1.500.000

Najemnine v inkorporiranih občinah znašajo pri starih hišah 8.450.000 Din in če računamo povprečno 12% vodarino, gostaščino in kanalsko pristojbino, znaša najmanj „ 1.000.000

Najemnine v novih hišah v inkorporiranih občinah znašajo okroglo 10.000.000 in ker povprečno plačuje posestnik 10% vodarino in kanalsko pristojbino, znaša zopet „ 1.000.000

Tedaj znašajo skupaj te povišane oziroma na novo upeljane občinske davščine najmanj „ 5.000.000

od katerih bi morali hišni posestniki v povečani Ljubljani plačati zgradarino z dokladami vred, kakor tudi avtonomne občinske doklade, kar bo znašalo pri novih in starih hišah najmanj 1.500.000 Din, katere bodo posestniki preveč plačali in bodo z njimi pretežno obremenjeni. Ker znašajo najemnine pri starih hišah okroglo 69.000.000 Din, pri novih hišah pa 49.000.000 Din, tedaj skupaj 118.000.000 Din, in če bi najemnine v zadnjem letu padle samo za 5%, kar pa so še več, bi znašalo to okroglo 6.000.000 Din, od katerih bi hišni posestniki novih in starih hiš zopet plačali okrog 2.000.000 Din več na davkih, dokladah in avtonomnih davščinah.

Če bo ostal navedeni razglas finančnega ministrstva v sedanji objavi in se tudi ne bodo odbile povečane in na novo vpeljane občinske doklade v povečani Ljubljani, bodo hišni posestniki plačali nepravilno in preveč okrog 3.500.000 Din.

Davkoplačevalcev pa se ne sme obremeniti do tako visokega zneska, katerega ne bodo prejeli in je vprašanje, kje bi hišni posestniki dobili kritje za to. Hišni posestniki bi v tem primeru popolnoma upravičeno postopali, če bi najemnine v toliko zvišali, kar pa je popolnoma nemogoče pri sedanjih razmerah in zlasti državni nameščenci in upokojenci bi ne zmogli prenesti nobenega povišanja pri skromnih prejemkih.

Pripominjamo, da beseda »bistveno«, ki je navedena v čl. 33. finančnega zakona za leto 1935./36. k čl. 125. davčnega zakona ne pomeni, da je treba najemnine znižati za 25%, drugače se ne upošteva

pri odmeri zgradarine za leto 1937. beseda »bistveno« pomeni vendar vsako znižanje najemnin in se ne more ločiti po svoji razlagi, da mora znižanje znašati eno četrtino prejšnjih prejemkov.

Navajamo še, da so se tudi v mestu Celju gostaščina in kanalska pristojbina povišali v letu 1936. od 5% na 8%, kar se mora pri odmeri zgradarine tudi upoštevati.

Obračamo se na ministrstvo financ, od delodajalca za direktne davke s prošnjo, da blagovoli to našo upravičeno prošnjo upoštevati in odrediti, da se povečane in na novo upeljane občinske davščine v Ljubljani in v Celju uradnim potom odbijejo, pri odmeri zgradarine za leto 1937. in da ministrstvo financ svoj razglas v toliko spremeni, da bo vsak hišni posestnik smel vložiti davčno prijavo za zgradarino, ne glede v koliko je znižal najemnino in naj velja pogoj, da se davčna prijava lahko vložijo pri vsakem znižanju najemnine.

Naknadno smo poslali podatke o najemninah za mesto Celje in za one dele, ki so bili leta 1935. inkorporirani k mestu Celju.

Vsa bivša občina Celje-okolica je bila dne 7. avgusta 1935 inkorporirana k mestu Celju. V tej bivši občini so se pobirale samo doklade na direktne davke, ne pa tudi 5% gostaščina in 3% kanalska pristojbina. Ker je skupni proračun za novo občino Celje stopil v veljavo šele dne 1. aprila 1936 in se je zgradarina za leto 1936. odmerila po stanju meseca novembra 1935, hišni posestniki iz inkorporirane bivše občine niso mogli priti do ugodnosti, da bi se jim bila ta 8% skupna doklada odbila od napovedane najemnine.

Ker pa za leto 1937. ni splošnih davčnih prijav za zgradarino, bodo ti posestniki morali tudi v letu 1937. plačevati zgradarino z vsemi dokladami vred, če bi finančno ministrstvo ne dovolilo, da se te odbitke uradnim potom odbije, ali pa z vložitvijo novih davčnih prijav.

Najemnine v mestu Celju so znašale za leto 1936. brez inkorporiranega dela za stare hiše Din 8,900.000.

Za nove hiše „ 2,100.000.

V inkorporiranem delu znaša skupna najemnina v bivši okoliški celjski občini za stare hiše „ 2,200.000.

V bivši okoliški celjski občini za nove hiše „ 1,000.000.

Vse najemnine v inkorporiranem delu znašajo tedaj skupaj Din 3,200.000.

Ker znaša gostaščina 5% in kanalska 3%, tedaj skupaj 8% in to za nove kot za stare hiše, je treba od najemnine 3.200.000 Din odbiti 8%, kar znaša 256.000 Din. Od te vsote bi morali hišni posestniki, ki so bili k mestu inkorporirani plačati državno zgradarino, avtonomne doklade ter tudi še navedeno gostaščino in kanalsko pristojbino. Vsled tega bi bili ti hišni posestniki neupravičeno in preveč obremenjeni in je vsekakor potrebna odredba, da se da tem hišnim posestnikom možnost odbitka 8% gostaščine in kanalske.

Obračamo se na gospoda načelnika oddelka za direktne davke z najvljudnejšo prošnjo, da blagovoli izposlovati pri gospodu finančnem ministru tudi za Celje navedeni upravičeni odbitek.

sicer v času od 1. do 31. januarja 1937. Iz tega odloka je razvidno, da se finančni minister ni poslužil pravice podaljšati sedanjo odmero pridobnine na prihodnje leto na podlagi čl. 125. spremenjenega zakona o neposrednih davkih, kakor je to storil pri zgradarini. Nadalje odreja ta razpis, da se mora popis davčnih zavezancev po členu 110. zakona o neposrednih davkih izvršiti najkasneje do konca februarja prihodnjega leta.

Razpis opozarja na koncu finančne direkcije in davčne uprave, da s sestavo predlogov in z odmero pridobnine finančno ministrstvo letos ni bilo zadovoljno. Iz poročil inspekcijskih organov se vidi, da davčne uprave niso posvečale dovolj pažnje zbiranju podatkov in so se omejevale na podatke železniške uprave, medtem ko so zanemarile zbiranje podatkov od ostalih ustanov, navedenih v čl. 108. zakona (pošte, carinarnice) in od sodišč. Podatkov v davčnih prijavah niso preizkusili. Zlasti odmeri posebnega davčnega dodatka na pridobnino (pri podjetjih z industrijskimi prodajalnicami ali podružnicami s kosmatim prometom preko 1 milijon letno) niso davčne uprave posvečale dovolj pažnje in je ta davek dal minimalni dohodek. Razpis opozarja davčne uprave zadnjikrat, da se tega posla lotijo z največjo resnostjo in da predloge za odmero pridobnine sestavijo točno v smislu danih navodil, sicer bo davčni oddelek finančnega ministrstva prisiljen, da odgovorne uradnike kaznuje. Predloge mora sestavljati najbolj izkušeni uradnik, za državnega zastopnika v davčnem odboru pa je treba določiti osebo, ki ima poleg strokovnega znanja dovolj energije, da brani predloge pred davčnim odborom. Ako davčni odbor dobro dokumentirane predloge davčne uprave zmanjša, mora državni zastopnik v vsakem takem primeru brezpogojno vložiti utemeljeno pritožbo na reklamacijski odbor.

Prijave rentnine za I. 1937

Oddelek za davke finančnega ministrstva je objavil naslednji poziv za vlaganje prijav dohodkov, ki so zavezani rentnini. Vse osebe, ki imajo dohodke od premoženjskih predmetov in premoženjskih pravic, so dolžne te dohodke napovedati v roku od 1. januarja do 31. januarja 1937.

Rentnina se plača na dohodke od premoženjskih predmetov in premoženjskih pravic, ki niso zavezani zemljariji, hišnemu davku, pridobnini, niti družbenemu niti uslužbenskemu davku.

Kot taki dohodki se smatrajo posebno:

1. Obresti in rente od obveznic (obligacij), ki so jih izdali država, samoupravna telesa, delniške družbe ali zakladi, če niso s posebnim zakonom tega davka oproščene;

2. obresti od dolgov kakršnekoli vrste (kratkoročna, hipotekarna, menična posojila, posojila proti zadolžnici ali brez nje — posojilo na vero);

3. obresti od zaostale kupnine;

4. obresti od hranilnih vlog kakršnekoli vrste: na hranilno knjižico, tekoči račun itd.;

5.časne ali doživljenske rente, alimentacije, užitki in prevžitki, zavarovalne rente;

7. rente (povračila, odškodnine) za odstopitev pravice izkoriščanja patentov, avtorskega prava, privilegijev, za odstopitev pravice kopanja rudnega blaga, uporabe mineralnih izvirov in podobno;

7. obresti, rente, dividende in slični ponavljajoči se prejemki iz inozemstva;

8. najemnine, zakupnine in vsakovrstni drugi dohodki od premoženja in premoženjskih pravic, ki niso zavezani nobenemu drugemu davku, n. pr. zakupnine za tovarniško, kopalniško, gostilniško in tr-

govinsko opremo, zakupnine za dovoljenje afiširanja, za dovoljenje prehoda čez tuje posestvo in podobno;

9. zakupnine za stavbišča in druga zemljišča, če so ta večja od katastrskega čistega dohodka, brez ozira na to, kako se ta zemljišča izkoriščajo. (Prav tako je treba prijaviti zakupnine za dvorišča, čeprav so velika tudi do 500 m², ako so dana v zakup ločeno od poslopja).

Predmet obdačenja je v letu 1936. dejansko doseženi dohodek.

Davčne prijave morajo vložiti upniki, to je osebe, ki te dohodke sprejemajo. Ako se upnik nahaja v inozemstvu, mora napoved vložiti dolžnik, ki mora tudi davek plačati mesto upnika. Za one osebe pa, ki se nahajajo v inozemstvu, pa prejemajo imenovane rente od odstopljenih pravic, izkoriščanja patentov, avtorskega prava in dr. iz tuzemstva, mora napoved vložiti in davek plačati dolžnik, oziroma podjetje, ki te rente izplačuje.

Po čl. 6 zakona o davku na samce, morajo davčni zavezanci rentnine v napovedi navesti razen ostalih podatkov še okolnost, ali so samski, vdovci, brez otrok, oziroma ločeni in koliko so stari.

Kdor napovedi ne vložijo v roku, določenem v tem pozivu, bo plačal kot kazen 3 odstotke odmerjenega osnovnega davka, a 10%, če napovedi ne vložijo niti na osebni poziv v roku osmih dni.

Davčnega zavezanca, ki namenoma, da bi se izognil plačevanju davka, da v napovedi neresnične izjave, ali zataji kak vir dohodkov, zadenejo posledice iz čl. 142. zakona.

Davčna napoved za rentnino se vloga pri oni davčni upravi ali občini, pod katero ima davčni zavezanec svoje gospodinjstvo ne glede na kraj, kjer se nahaja predmet, od čigar dohodka se plača rentnina). Gospodinjstvo se smatra, da je tam, kjer davčni zavezanec redno stanuje skupaj s člani gospodinjstva.

K davčnim prijavam za rentnino za leto 1937. opozarjamo na člen 46. finančnega zakona za leto 1935/36, ki se glasi: Kljub veljavnim zakonskim določbam se vzamejo zavezanci davka na rente, ki redno prijavijo davčnemu oblastvu svoje terjatve in dogovorjene koristi od njih ter dokažejo, da radi dolžnikove plačilne nezmožnosti ali zaradi veljavnih zakonskih predpisov ne morejo dogovorjeno korist ostvariti, v posebno razvidnost, davek na rente pa se jim naknadno odmeri, vsakokrat od tistega dela koristi, ki in kadar ga ostvarijo. Vsako korist, prejeta od takih terjatev, mora upnik v 15 dneh, ko je ostvaril prijaviti, drugače ga zadenejo posledice § 138. zakona o neposrednih davkih; če ga pa prijavi kdo drugi, ga zadenejo tudi druge po zakonu določene posledice.

Ta ugodnost ne velja za tiste upnike, ki jih kdo ovadi preden podajo prijavo, najsi svojih terjatev še niso ostvarili.

Če je zavezancu po že prej redno podanih prijavah davek na rente odmerjen, počaka davčno oblastvo na podano in dovolj upravičeno upnikovo zahtevo z izterjavo neplačanega odmerjenega davka do plačila dotičnih obresti, odnosno kake druge koristi; odmero in izterjavo za prihodnja leta pa izvrši po določbi prvega odstavka tega paragrafa.

Minister za finance sme veljavnost tega paragrafa ukiniti, če spozna to za umestno.

Stroga navodila za izterjevanje davkov

Glede izterjavanja davkov so dobile davčne uprave v zadnjem času zelo stroga navodila in morajo sedaj eksekutivno izterjevanje pospešiti. Navodilo pravi, da v mnogih občinah, kjer čut dolžnosti davč-

Navodila za odmero pridobnine za I. 1937

Finančni minister je izdal razpis vsem finančnim direkcijam in davčnim upravam, po katerem mora s splošnim in javnim pozivom pozvati davčne zavezance pridobnine, posebnega davčnega dodatka na pridobnino in davka na poslovni promet, da predložijo davčne prijave za leto 1937. in

nih zavezancev ni razvit v dovoljni meri, ne bo mogoče doseči ugodnega rezultata izterjavanja davkov, ako se davčne uprave ne bodo poslužile tudi najbolj učinkovitega sredstva davčne eksekucije, to je transferacije, ki jo je treba izvesti vedno in povsod, kjer se pokaže potreba. Navdilo pravi, da bodo pozvani najstrožje na odgovornost vsi oni eksekucijski referenti in šefi, ki ne bodo dosegli pri eksekuciji predpisanega minimalnega rezultata, oni, ki ne bodo v tekočem letu izterjali najmanj 100% tekočega predpisa in vsaj 20% davčnih zaostankov, ki so bili prenešeni iz leta 1935. Primerno nagrajeni pa bodo oni, ki bodo svojo dolžnost v celoti izpolnili. Če se je davčni zaostanek na območju dravske finančne direkcije letos povečal in je znašal 20. novembra t. l. 67.3 milijona Din, dočim je znašal v začetku leta 54.3 milijona Din, je to gotovo posledica znatne poostritve gospodarske krize v onih delih dravske banovine, kjer je prej tvoril izvoz lesa glavni vir zaslužka.

Mestni posredovalni urad v Ljubljani

Z deželnim zakonom za Kranjsko z dne 27. septembra 1911 so občinski posredovalni uradi je bila podana pravna podlaga za ustanovitev mestnega posredovalnega urada v Ljubljani, ki pa je bil ustanovljen šele po vojni.

Vpodročje posredovalnega urada spadajo naslednje sporne zadeve: 1. o denarnih terjatvah in pravicah do premičnin; 2. o sporih o določitvi ali popravi meja nepremičnih posestev ali o zemljiških služnostih (užitku); 3. o sporih obveznosti glede stanovanj in 4. o sporih zaradi posesti.

Prvotno so spadale v pristojnost tudi kazenske zadeve (žalitve), ki so pa po uvedbi novega kazenskega zakona odpadle, tako da imajo posredovalni uradi opraviti edino s civilnimi zadevami.

Poslovanje je dokaj enostavno. Stranka, ki se želi poravnati prijavi to vodji posredovalnega urada, nakar razpiše ta posredovalno obravnavo in povabi nasprotno stranko. Stranka, ki zahteva posredovanje je o razpisu posredovalne obravnave obveščena navadno takoj ob prijavi in ni posebej vabljena. K posredovalni obravnavi morata priti obe stranki, da se zamore doseči poravnava. Ako vabljena stranka ne pride, nima vodja urada nobenega prisilnega sredstva, da jo k temu prisili, kar bi pa tudi ne bilo v duhu prostovoljne poravnave, kot ga je imel v mislih zakonodajalec. Stranki, ki pa svojega izostanka ne sporoči, se lahko naloži kazen radi neobvestila. Ako pa vabljena stranka sporoči, da k razpravi ne bo prišla — je s tem postopanje končano. Ako se med strankama doseže poravnava, jo vpiše vodja v posebno knjigo poravnav. Navadno se pri sklenitvah določijo obroki za plačevanje. Ako se zavezana stranka ne drži vpisane poravnave tako glede višine obrokov, kot tudi posameznih terminov, izda vodja uradno listino o sklenjeni poravnavi, ki ima enako veljavo kot pri sodišču sklenjena poravnava.

S to listino predlaga zahtevajoča stranka izvršbo prijavljencu.

Postopanje pri posredovalnem uradu pa je obligatorno za spore, ki nastanejo iz žuslbenega razmerja poslov, in sicer v smislu § 28. naredbe deželne vlade za Slovenijo, št. 224, s katero se ureja službeno razmerje hišnih ali gospodinjških poslov v Sloveniji. Taki spori se morajo predhodno obravnavati pri pristojnih občinskih posredovalnih uradih, da se pozizkusi poravnava.

Za sklenjeno poravnavo plača zavezojoča se stranka 1% od vsote, glede katere je bila sklenjena poravnava.

Kdo je mejaš po gradbenem pravu?

Važna rzsodba kraljeve banske uprave v Ljubljani.

Kraljeva banska uprava dravske banovine v Ljubljani je v nekem konkretnem primeru na pritožbo soseda glede dovoljenja za postavitve neke hiše, izdala rzsodbo, ki pravi med drugim:

Iz priloženega spisa je razvidno, da mestno načelstvo ni povabilo k lokalnemu ogledu vseh mejašev, t. j. vseh onih lastnikov parcel, katere leže neposredno onkraj ulice nasproti stavbišču. Tudi ti lastniki se smatrajo po gradbenem pravu za mejaše, ker javna komunikacija (cesta, ulica ali trg) zaradi vsakomur svobodne odstopnosti ne prekinja mejaštva z nasprotno privatno parcelo. Ker so določila gradbenega prava v tem pogledu prisilne prirode, tvori nepovabilo mejašev k lokalnemu ogledu bistven nedostatek postopanja, radi česar gradbeno dovoljenje, izdano brez zaslišanja mejašev in interesentov napram nepovabljenim ne more postati pravomočno.

Mestno načelstvo dalje ni razpisalo lokalnega komisijskega ogleda navzlic prošnji in predlogu stranke, kar bi moralo storiti po § 89. gradbenega zakona v 10 dneh od dne, ko je dospela vloga na mestno načelstvo ter povabiti k ogledu vse mejaše in interesente. Iz navedenega razloga ni moglo postati pravomočno gradbeno dovoljenje, izdano stranki.

Razglas o ureditvi odtoka vode v jarkih v Ljubljani

Mestno poglavarstvo razglša, da morajo imeti vse javne vode v potokih, jarkih in kanalih neoviran odtok vode. Nekateri posestniki v Ljubljani izkoriščajo javne vode na ta način, da polagajo v vodo cevi, betonske predmete, vodo zajezujejo, poglobljejo dno, razširjajo vodna korita za pranje ali za pridobivanje ledu itd., kar je strogo zabranjeno. Ti posestniki se pozivajo, da v lastnem interesu v roku petnajstih dni odstranijo vse take naprave in da si v smislu določil gradbenega zakona in vodopravnih predpisov preskrbe tozadevno gradbeno odnosno vodopravno dovoljenje. V nasprotnem primeru bo mestno poglavarstvo naprave odstranilo na stroške posestnikov, ki bodo tudi strogo kaznovani.

Razglas hišnim posestnikom o vzdrževanju odtočnih in kanal-skih naprav v Ljubljani

Mestno poglavarstvo opozarja vse hišne posestnike, da je strogo prepovedano vlivati v kanale trde in neraztopljive snovi, predvsem pa pesek, ker se kanali s tem zamaše, kar ovira pravilen odtok in povzroča večje stroške za vzdrževanje. Posebno pa je zabranjeno v kanale spuščati plinske, oljne ali kemične snovi, ki razkrajajo betonske naprave. Mestni gradbeni urad bo vršil stalno kontrolo nad hišami, ki spuščajo prepovedane snovi in predmete v kanale. Posestniki so po določitih zakona odgovorni za vso nastalo škodo ter bodo občutno kaznovani. Istočasno se posestniki opominjajo, da je treba vsako leto vsaj enkrat pregledati odtočne in kanalske naprave, snegolove, žlebove itd. Vse nedostatke popravljajo privatna podjetja. Mestni gradbeni urad naj se poziva le v slučajih, ko so javni interesi prizadeti.

Odpis zgradarine od praznih stanovanj in poslovnih prostorov

Opozarjamo hišne posestnike, da morajo v smislu razpisa ministrstva financ, oddelek za davke št. 31.317-III od 27. aprila 1935, vložiti najkasneje do 14. januarja vsakega leta novo prijavo, tedaj za leto 1937. do 14. januarja 1937, sicer se jim osnovni davek zgradarine ne odpiše ob danih pogojih za vse leto, temveč šele z dnevom vložitve prijave. Prijave je kolkovati s 5 Din in priložiti 20 Din za rešitev, ako jo kdo zahteva. Da se pa prihrani 20 Din, se na prijavo enostavno napravi dostavek, da se na pismeno rešitev ne reflektira. Ponovno oddano stanovanje ali lokal se mora naznaniti zopet v 14 dneh po oddaji, ker drugače se radi kasnejšega naznanila lahko kazensko postopa proti hišnemu posestniku. Ta prijava se kolkuje s kolekom za 5 Din.

Opozorilo ljubljanskim in okoliškim hišnim posestnikom

Sporočilo se nam je, da se nahaja pri okrajnem sodišču v Ljubljani naloženih še precej tisočakov sodnih depozitov iz časa stanovanjske zaščite. Bilo je nešteto primerov, ko so najemniki hišnemu lastniku hoteli plačati nižjo najemnino, kakor je bila dogovorjena, oziroma kakor jo je zahteval hišni lastnik, kateri je sprejem nižje najemnine odklonil, mesto da bi jo bil sprejel na račun. Najemnik je to najemnino založil pri pristojnem okrajnem sodišču, o čemur je bil hišni lastnik obveščen s posebnim sodnim sklepom. Sedaj pa precej hišnih lastnikov iz neznanega vzroka tega denarja pri sodišču ni dvignilo in leži tam shranjen, ki bo pa po preteku tridesetih let zapadel državnemu zakladu. Zato opozarjamo vse prizadete hišne posestnike, da naj ta deponirani denar nemudoma dvignejo, saj mislimo, da bo vsakomur prav dobrodošel. Slični primeri so se dogodili tudi pri nekaterih drugih sodiščih, seveda v manjšem številu.

Stanovanjsko odpoved mora podpisati hišni posestnik sam

ali pa njegov pravilni pooblaščenec. V nekem mestu se je pripetilo to-le: Stanovanjski najemnik je dobil sodno odpoved. Odpovedi se je uprl. Pri sodni razpravi, ki v takem primeru sledi, je njegov advokat navajal, da odpovedi ni podpisal posestnik lastnoročno. Ker se to, kakor so dognali, res ni zgodilo, je sodišče stanovanjsko odpoved zavrnilo in je naložilo posestniku vse stroške.

O zavarovanju strežnic

razglša Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani: Zavarovanju strežnic posvečajo delodajalci malo pozornosti. Zato nastajajo ob obolenju prizadetih spori o zavarovalni obveznosti, težave pri plačilu predpisanih prispevkov; opustitev prijav ima neprijetne posledice zlasti za gospodinje. Postrežnice so zavezane zavarovanju, če zaslužijo bodisi v naravi ali v denarju skupno več ko 200 Din na mesec. Zaslužek do všteti 200 Din na mesec ne ustvarja pri postrežnicah zavarovalne obveznosti. Vendar pa zavarovalna obveznost nastane tudi, če znaša zaslužek nad 200 Din na mesec pri vseh delodajalcih skupno, pri katerih opravljajo dela postrežnice. Starost, trajanje zaposlitev ali zakonsko razmerje ne vpliva na zavarovalno obveznost. Delodajalce prosimo, da po teh smernicah presojujejo zavarovalno obveznost postrežnic. V dvomljivih primerih naj se gospodinje obrnejo za pojasnila na urad.